

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada – Government
Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

**Izveštaj o ispunjavanju obaveza opština iz Evropske agende za
period januar-jun 2021. godine.**

Priština, 2021.

SADRŽAJ

SKRAĆENICE	3
Uvod.....	4
Izvršni rezime	5
1. POLITIČKI KRITERIJUMI.....	7
1.1 Javna administracija.....	7
1.2 Narodni advokat (ombudsman).....	8
1.3 Civilno društvo	8
1.4 Borba protiv korupcije i terorizma.....	9
1.2 Zaštita i kulturno nasleđe.....	10
2. EKONOMSKI KRITERIJUMI.....	11
2.1 Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije	11
2.2 Porezi	11
2.3 Preduzeća i industrijske politike	12
3 EVROPSKI STANDARDI.....	12
3.1 Poljoprivreda i ruralni razvoj.....	12
3.2 Energija	13
3.3 Statistike.....	13
3.4 Sudstvo i osnovna prava	13
3.5 Zaštita manjina.....	15
3.6 Prava, sloboda i bezbednost, ...	16
3.7 Upravljanje granice i migracija.....	16
3.8 Obrazovanje i kultura.....	17
3.9 Životna sredina.....	18
3.10 Zaštita potrošača i javno zdravlje.....	18
4 PREDUZETE MERE OD STRANE OPŠTINA POVODOM PANDEMIJE COVID -19	18
P R E P O R U K E.....	20

SKRAĆENICE

EU	Evropska unija
ATB	Akcioni timovi za bezbednost
EK	Evropske komisija
OSBZ	Opštinski savet za bezbednost zajednice
LSJB	Lokalni savti za javnu bezbednost
MLS	Ministarstvo lokalne samouprave
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
MZ	Ministarstvo zdravstva
NVO	Nevladine organizacije
NPSSSP	Nacionalni program za sprovođenje sporazuma stabilizacije i pridruživanje

Uvod

Ovaj izveštaj predstavlja sprovođenje obaveza opština koje proizilaze iz Evropske agende tokom 2020. S obzirom na to da je Nacionalni program za sprovođenje Sporazuma stabilizacije i pridruživanje pavno obavezujući dokument za sve kosovske institucije, Ministarstvo administracije lokalne samouprave posvećeno je ispunjavanju obaveza opština koje proizilaze iz Evropske agende.

U cilju koordinisanja aktivnosti, MALS je razvila nekoliko načina upućivanja pitanja na lokalnom nivou radi unapređenja evropske agende, uključujući: koordinisanje procesa planiranja, izradu opšteg plana za obaveze opština u procesu evropskih integracija, izradu pojedinačnih planova opština kao i izrada izveštaja o ispunjavanju obaveza opština koje proizilaze iz Evropske agende za dva perioda u godini januar-jun i jul-decembar.

Izveštaj ima važnu i značajnu ulogu u razvoju aktivnosti na lokalnom nivou u oblasti evropskih integracija, s obzirom na odgovornost koju opštine imaju u odnosu na građane i javne institucije. Svrha ovog izveštaja je da predstavi i pruži opštinske podatke građanima, lokalnim i međunarodnim institucijama, nevladinim organizacijama i bilo kojoj drugoj interesnoj grupi, na osnovu kriterijuma koje je postavila Evropska unija.

Izvršni rezime

Tokom perioda januar- jun 2021. godine, izveštavalo je 38 opština Republike Kosovo. Izveštaj se zasniva na 55 delatnosti / mere i 177 pitanja / pokazatelja koji spadaju u odgovornost i nadležnost opština, za koje je Ministarstvo administracije lokalne samouprave zatražilo konkretne mere od opština. MALS u opštinama se bavila svim pitanjima koja proizilaze iz Nacionalnog programa za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (PSSSP-a), zaključcima sektorskih pododbora i izazovima izveštaja Evropske komisije za Kosovo. Što se tiče celokupne strukture, izveštaj se fokusira na glavna područja aktivnosti koja su povezana sa političkim kriterijumima, ekonomskim kriterijumima, evropskim standardima, a izveštaj odražava stvarno stanje dostignuća opština, ali i izazova u narednim godinama. S obzirom na razvoj pandemije COVID-19 i doprinos opština u ovoj fazi, izveštaj takođe uključuje poglavlje o pandemiji COVID-19.

U okviru **političkih kriterijuma** predstavljeno je dostignuće lokalnog nivoa u oblastima:

- javna uprava, ombudsman;
- civilno društvo;
- borba protiv terorizma;
- zaštita i kulturno nasleđe.

Na osnovu podataka koje su pružile opštine, tokom perioda januar-jun 2021. godine, opštine Republike Kosovo uspele su da ispune 56% aktivnosti planirano za realizaciju tokom ove godine.

U okviru **ekonomskih kriterijuma** predstavljeno je dostignuće lokalnog nivoa u oblastima:

- postojanje funkcionalne tržišne ekonomije;
- poreza;
- preduzeća i industrijske politike i unutrašnje tržište.
-

Na osnovu podataka koje su pružile opštine, tokom perioda januar-jun 2021. godine, opštine Republike Kosovo uspele su da ispune 74% aktivnosti planirano za realizaciju tokom ove godine.

U okviru **evropskih standarda**, dostignuća na lokalnom nivou predstavljena su u sledećim oblastima:

- poljoprivreda i ruralni razvoj;
- energetika;
- pravosuđe i osnovna prava, zaštita manjina;
- pravda;
- sloboda i bezbednost;
- upravljanje granicama i migracije;
- obrazovanje i kultura;
- životna sredina i zaštita potrošačkog i javnog zdravlja.

Na osnovu podataka koje su pružile opštine, tokom perioda januar-jun 2021. godine, opštine Republike Kosovo uspele su da ispune 54% aktivnosti planirano za realizaciju tokom ove godine. Ukupno su opštine uspele da

ispune 61% obaveza opština koje proističu iz Evropske agende, a koje spadaju u odgovornost sprovođenja lokalne uprave.

S obzirom na situaciju stvorenu pandemijom COVID-19 u kojoj je bilo potrebno preduzeti mere u cilju zaštite javnog zdravlja, tokom ovog perioda došlo je do privremenih obustava aktivnosti, što je dovelo do je za razliku od prošle godine došlo do značajnog smanjenja dostignća u ispunjavanju ovih obaveza. Poglavlje o pandemiji COVID-19 predstavlja upravljanje situacijom sa COVID-19 na lokalnom nivou, uključujući mere koje su opštine preduzele u skladu sa uputstvima Ministarstva zdravlja i Nacionalnog instituta za javno zdravlje Kosova.

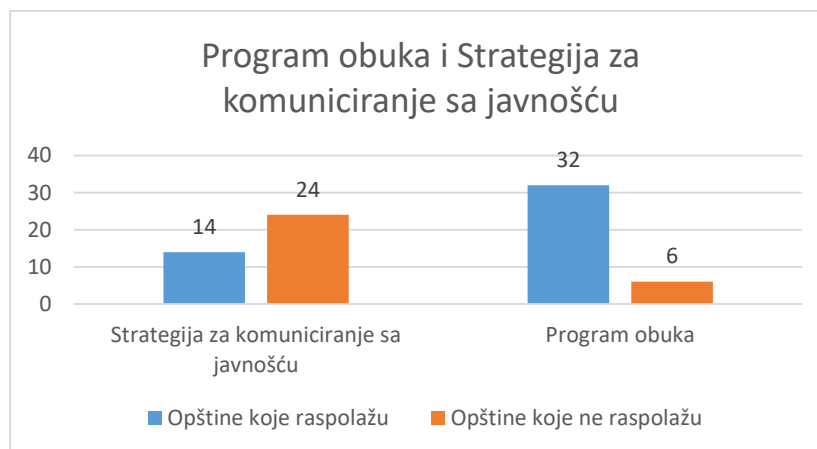
1. POLITIČKI KRITERIJUMI

1.1 Javna administracija

Jedno od glavnih područja koja su deo političkih kriterijuma je funkcionisanje lokalne javne uprave. Tokom 2020. godine, opštine Republike Kosovo preduzele su aktivnosti kako bi obezbedile neophodne kapacitete za administraciju lokalne samouprave, povećale kvalitet javnih usluga za građane, efikasnost i transparentnost i izgradile su najefikasnije mehanizme odgovornosti u odnosu sa građanima.

U okviru mera za izgradnju kapaciteta ljudskih resursa, 21 opština su izradile program obuke, dok u 16 opština (*Gnjilane, Mamša, Uroševac, Đakovica, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Vitin, Klokot, Mališevo, Podujevo, Priština, Gračanica, Glogovac, Leposavić, Dečan*) program obuke za 2021. godinu nije izrađen. U cilju polboljšanja okvira politika u oblasti administracije, pregled podataka pokazuje da je značajan broj opština izradio Strategiju za javnu komunikaciju gde od 37 opština koje izveštavaju, 15 opština su izradile ovu strategiju, dok 22 opštine (*Istog, Glogovac, Obilić, Gnjilane, Južna Mitrovića, Suva Reka, Mamuša, Štimlje, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Vitina, Klokot, Zvečan, Dečan, Priština, Dragaš, Kačanik, Severna Mitrovića, Leposavić, Štrpce, Podujevo,*) još nisu izradile.

Iz podataka se može videti da veliki deo opština još nije izradio Strategiju komunikacije sa javnošću kao rezultat smanjenja broja zaposlenih zbog pandemije COVID-19, nedostatka stručnog osoblja za izradu strategija, posebno javnosti komunikacijski sektor, kao i nastanak drugih prioriteta zbog pandemije COVID-19. Takođe postoji nizak nivo izrade godišnjeg komunikacionog plana, gde je do sada samo 17 opština izradilo ovaj plan, dok je 20 opština (*Ranilug, Istog, Obilić, Klokot, Mamuša, Novo Brdo, Južna Mitrovića, Suva Reka, Zvečan, Gnjilane, Štrpce, Južna Mitrovića, Leposavić, Gračanica, Podujevo, Kosovo Polje, Dečan, Dragaš, Kačanik, Uroševac*) još nisu izradile.

Grafikoni 1: Program obuka i Strategija za komuniciranje sa javnošću

Što se tiče sprovođenja Administrativnog uputstva (MALS) br. 06/2018 o minimalnim standardima javnih konsultacija, 28 opština su prijavile da se ovo uputstvo sprovodi, u 3 opštine (*Novo Brdo, Lipljan, Vitina*) sprovodi se delimično i u 6 opština (*Obilić, Gnjilane, Severna Mitrovića, Kačanik, Mamuša, Uroševac*) još uvek se ne sprovodi. Međutim, ako pogledamo dole prikazane podatke, možemo videti da se odredbe AU -a još uvijek ne primenjuju na odgovarajućem nivou kao rezultati javnih konsultacija sa izveštajem o svim predlozima koje su dali građani sa potrebnim pojašnjenjima razlozi za odbijanje prijava građana ili drugih interesnih grupa u samo 14 opština objavljeni su dok su u 23 opštine (*Mališevo, Lipljan, Ranilug, Obilić, Istok, Klokot, Kamenica, Uroševac, Vitina, Zvečan,*

Suva Reka, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Kačanik, Kosovo Polje, Priština, Parteš, Mamuša, Štimlje, Gnjilane i Đakovica) nisu objavljeni, a u jednoj opštini (Novo Brdo) nije bilo aktivnosti za javne konsultacije u periodu januar-jun 2021. Administrativno uputstvo (MALS) br. 06/2018 o minimalnim standardima konsultacija predviđa da je u svakoj opštini odgovorna za koordinaciju procesa javnih konsultacija jedinica / službenik za javnu komunikaciju, u skladu sa ovim do sada postoji samo 14 opština koje su imenovale službenika odgovornog za koordinaciju javnih konsultacija proces u opštini dok u 23 opštine (*Ranilug, Istok, Kamenica, Novo Brdo, Vitina, Zvečan, Vučitrn, Dečan, Dragaš, Klina, Kačanik, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Elez Han, Priština, Kosovo Polje, Podujevo, Mamuša, Uroševac, Gnjilane i Južna Mitrovica*) još nije imenovano.

Od četiri severne opštine Republike Kosovo, u 2 opštine (*Leposavić i Severna Mitrovica*) osnovane su opštinske direkcije i imenovani su za direktore opštinskih direkcija, u 1 opštini (*Zvečan*) od 13 opštinskih direkcija samo 3 opštinske direkcije imaju uspostavljeno. Što se tiče osnivanja centara za pružanje usluga građanima, u 1 opštini (*Leposavić*) su uspostavljene, dok 2 opštine (*Zvečan i Severna Mitrovica*) nisu osnovane. Intranet sistem u okviru administrativnih usluga koje pruža opština funkcioniše u 1 opštini (*Leposavić*), dok u 2 opštine (*Severna Mitrovica i Leposavić*) još nije funkcionalan.

Prema podacima dobijenim od opština, broj zaposlenih u nevećinskim zajednicama procentualno, u 27 opština je 455 zaposlenih iz nevećinskih zajednica, u 3 opštine (*Obilić, Ranilug, Mamuša*) prijavljeno je da nemaju zaposlene iz nevećinske zajednice, 5 opština (*Gnjilane, Elez Han, Peć, Srbica, Gračanica*) nisu dostavile podatke, a 2 opštine (*Junik, Glogovac*) nemaju nevećinske zajednice.

1.2 Narodni advokat (ombudsman)

Iz podataka datih tokom izveštavanja primećuje se da povećanje odgovornosti lokalne vlasti naspram zahtevima / preporukama narodnog advokata za preduzimanje konkretnih aktivnosti za lokalnu vladu je jedan od prioriteta 2021. godine. Od 37 opština samo su 10 opština (*Gnjilane, Lipljan, Uroševac, Vučitrn, Vitina, Klokot, Parteš, Srbica, Priština, Severna Mitrovica*) primile 17 zahteva / preporuka, od kojih je 8 zahteva varčeno kao pozitivno, a 6 zahteva je postupku razmatranja.

1.3 Civilno društvo

Opštine su kontinuirano podržavale civilno društvo pružajući podršku i saradnju. Na osnovu dobijenih podataka, značajan broj opština je pružio finansijsku podršku projektima nevladinih organizacija. Budžetska sredstva u iznosu od 4.729.646,75 evra dodeljena su u 27 opština, dok u 10 opština (*Ranilug, Mamuša, Klokot, Novo Brdo, Uroševac, Dečane, Junik, Orahovac, Parteš i Štrpce*) nije izdvojen budžet, uz ovu finansijsku podršku Podržano je 639. NVO sa 690 projekata. U cilju promovisanja i stimulisanja primene NVO -a u opštinskim projektima, postoji 29 opština koje su preduzele radnje kao što su: informacije o lokalnom radiju, društvenim mrežama i pozivi na opštinskim veb stranicama, organizovanje informativnih sastanaka o procedurama prijavljivanja, pružanje pomoći u popunjavanju prijavna dokumentacija za grupe NVO koje su marginalizovane, jednak tretman i nediskriminacija kandidata, itd. dok je u 8 opština (*Klokot, Mamuša, Gračanica, Štrpce, Dečan, Orahovac, Elez Han, Parteš*) u periodu januar -jun 2021 br. akcija je preduzeta.

1.4 Borba protiv korupcije i terorizma

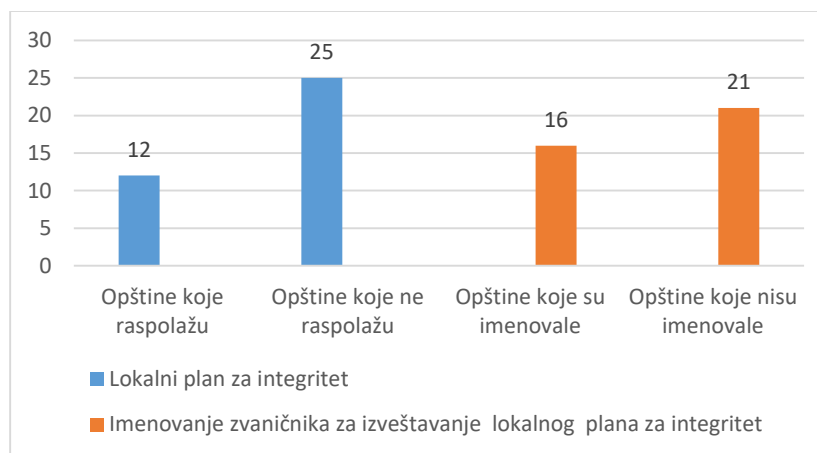
Jedan od najspecifičnijih ciljeva koji proizilazi iz Strategije za sprečavanje nasilnog ekstremizma i radikalizma koji vodi terorizmu je izgradnja kapaciteta institucija kako bi se identifikovali raniji faktori i procesi radikalizacije, dakle u tu svrhu u 6 opština (*Kamenica, Đakovica, Suva Reka, Štimlje Mitrovica i Obilić*), u saradnji sa centralnim nivoom i donatorima, organizovane su obuke za opštinske zvaničnike u obrazovanju, nastavnike i rukovodstvo škole za identifikaciju mladih ljudi u opasnosti od ekstremizma i u 31 opštini (*Mališevo, Ranilug, Gnjilane, Lipljan, Istok, Klokot, Novo Brdo, Vitina, Dečan, Dragaš, Klina, Kačanik, Peć, Junik, Orahovac, Glogovac, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Elez Han, Priština, Fuš, Prižren, Parteš Mamuša, Vučitrn, Zvečan i Uroševac*) nisu organizovani.

Opštine su nastavile da podržavaju i sprečavaju borbu protiv terorizma, radikalizma i nasilnog ekstremizma, 10 opština je preduzelo konkretne akcije za podizanje svesti javnosti protiv radikalizma koji može dovesti do nasilnog ekstremizma, kao što su: kampanje podizanja svesti sa građanima, aktivnosti na terenu, diskusije tokom redovnih sastanaka sa članovima OSBZ, izradu Opštinske strategije za sprečavanje nasilnih radnji, sastanke sa mladima, ženama i obrazovnim strukturama u cilju identifikovanja faktora koji utiču na porast ekstremizma sa radikalizmom itd., dok 27 opština (*Mališevo, Suva Reka, Lipljan, Ranilug, Klokot, Novo Brdo, Obilić, Vučitrn, Mamuša, Zvečan, Dragaš, Klina, Kačanik, Peć, Junik, Orahovac, Glogovac, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Gračanica, Podjevo, Parteš*) ništa nije preduzeto. U 37 opština nijedan slučaj nije prijavljen opštinskim savetima za bezbednost zajednica u vezi sa nasilnim ekstremizmom i terorizmom.

U saradnji sa centralnim nivoom u 15 opština, u školama su stvoreni bezbedni prostori za učenike da privatno postavljaju pitanja o osetljivim društvenim pitanjima ili identitetu sa obučanim praktičarima (pedagogom, psihologom, sociologom itd.), Obrćajući pažnju najviše na ciljane zone sa radikalizmom u 22 opštine (*Mališevo, Ranilug, Suva Reka, Klokot, Južna Mitrovica, Gnjilane Mamuša, Đakovica, Vučitrn, Zvečan, Kačanik, Peć, Junik, Orahovac, Glogovac, Štrpce, Severna Mitrovica, Lepos, Lepos Kosovo, Priština, Prižren*) nema takvih prostora.

U cilju borbe protiv korupcije, opštine su stalno prijavljivale slućajeve sukoba interesa u slućaju sukoba interesa od strane opštinskih zvanićnika. Tokom 2021. godine, u 33 opštine nije bilo nijednog slućaja sukoba interesa opštinskih zvanićnika, a u 4 opštine (*Đakovica, Uroševac, Priština, Glogovac*) bilo je 4 slućaja. Što se tiće članova skupštine, koji su proglasili sukob interesa pre donošenja odluka u skupštini opštine, to su 4 opštine (*Štimlje, Podujevo, Kosovo Polje, Južna Mitrovica*) koje su predstavile 4 slućaja sukoba interesa.

Radi promovisanja integriteta, opštine su nastavile sa izradom lokalnih planova integriteta, gde je u 12 opština izraćen Lokalni plan integriteta i u 25 opština (*Mališevo, Istok, Obilić, Gnjilane, Južna Mitrovica, Mamuša, Štimlje, Uroševac, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Viti, Klokot, Zvečan, Dečan, Klina, Prižren, Priština, Gračanica, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Klina, Podujevo, Glogovac*) nije izraćen lokalni plan integriteta. Većina opština nije imenovala zvanićnika za izveštavanje o Lokalnom planu integriteta, od 37 prijavljenih opština, samo 16 opština je imenovalo relevantnog slućbenika, dok je 21 opština (*Mališevo, Ranilug, Kamenica, Istok, Obilić, Klokot, Novo Brdo, Mamuša, Zvečan, Južna Mitrovica, Dečan, Dragaš, Klina, Štrpce, Severna Mitrovica, Gračanica, Hani Elez, Kosovo Polje, Priština, Prižren, Podujevo*) još nisu imenovali slućbenika.

Grafikoni 2: Lokalni plan za integritet i imenovani zvaničnik plana za integritet

Što se tiče primene Zakona o upotrebi jezika, radi stvaranja pristupa usluzi na službenim jezicima, postoji 30 opština koje su preduzele delatnosti kao što su: organizacija obuka, dok su za srpski i albanski jezik angažovani prevodioci, pružaju se simulacione usluge na svim službenim sastancima, materijali opštinskih organa su svi prevedeni na službene jezike, promovisu se različite brošure za promociju jezičkih prava za sve zajednice itd., dok je 7 opština (*Mališevo, Kamenica, Elez Han, Podujevo, Obilić, Uroševac, Vučitrn*) nisu preduzele ništa.

Kako je predviđeno Zakonom o upotrebi jezika, kao i opštinskim propisima o službenim jezicima, u 33 opštine se objavljuju opštinski akti na službenim jezicima, u 3 opštine (*Mališevo, Suva Reka, Istok*) objavljivanje akata vrši se delimično, a u 1 opštini (*Vitina*) nije objavljeno.

1.2 Zaštita i kulturno nasleđe

U oblasti kulturnog nasleđa, izazov opština i dalje ostaje izrada opštinskih planova za zaštitu kulturnog nasleđa, jer prema opštinskim podacima postoji samo 5 opština (*Vučitrn, Prižren, Junik, Srbica, Štrpce*) koje su izradile ovaj plan. U okviru zaštite kulturnog nasleđa radi podizanja svesti i promocije zaštite nasleđa u 22 opštine, preduzete su sledeće aktivnosti: *kampanja podizanja svesti; distribucija različitih brošura i oglasa; pripremu karata i brošura koje su u značajnom broju za građane i posetioce; ulaganja (restauracije) u dobra kulturne baštine; kampanje podizanja svesti; saradnja sa Regionalnim centrom za kulturno nasleđe; organizacija muzejskih poseta učenika srednjih škola; obeležavanje zaštićenih područja kulturnog nasleđa, različiti projekti za promociju kulturnog nasleđa subvencionisani su od strane nevladinih organizacija i pojedinaca, obeležavanje dobara kulturnog nasleđa, ulaganja u objekte kulturnog nasleđa, aktivnosti podizanja svesti građana i zaštita za negovanje kulturnog nasleđa, organizacija konferencija itd.*, dok 15 opština (*Ranilug, Novo Brdo Klokot, Vitina, Mamusša, Južna Mitrovica, Elez Han, Podujevo, Parteš Klina, Kačanik, Orahovac, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica*) nisu preduzele nikave aktivnosti.

Tokom ovog perioda, identifikovana su 3 slučaja bespravne gradnje u zaštićenim područjima u 1 opštini (*Istok*) za koje su preduzete odgovarajuće proceduralne mere.

Takođe, u 17 opština instalirana je oprema za praćenje bezbednosti objekata kulturnog nasleđa / pravoslavnih crkava. U 7 opština (*Istok, Suva Reka, Gnjilane, Kamenica, Klokot, Štimlje Novoborde*) su delimično obezbeđene, kao i u 13 opština (*Mališevo, Elez Han, Priština, Parteš, Kačanik, Orahovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Ranilug, Uroševac, Vitina, Južna Mitrovica, Vučitrn*) oprema za nadzor bezbednosti nije obezbeđena. Memorandum o saradnji potpisani su u 4 opštine za dužnosti i odgovornosti za održavanje pravoslavnih crkava, dok su u 32 opštine

(Mališevo, Ranilug, Zvečan, Lipljan, Suva Reka, Vučitrn, Uroševac, Gnjilane, Istok, Kamenica, Obilić, Klokot, Novo Brdo, Viti, Dečani, Dragaš, Kačanik, Peć, Junik, Glogovac, Srbica, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Hani Elezit, Polje Kosovo, Priština, Prizren, Podujevo, Parteš, Južna Mitrovica, Štimlje) nisu potpisali memorandume o saradnja. U 1 opštini (Mamuša) nema crkve.

Za funkcionisanje Seoskog veća za Veliku Hoću, opština Orahovac je obezbedila kancelariju u opštini za održavanje sastanaka i drugih aktivnosti i za ovaj period je izdvojen budžet u iznosu od 25.028,00 evra.

Za primenu Zakona o istorijskom centru Prizrena, za period januar-jun 2021, opština Prizren nije izdvojila budžet, nije bilo nelegalne gradnje u okviru posebnih zaštićenih područja u opštini Prizren. Što se tiče Radne grupe za nelegalne gradnje, počelo je proces legalizacije objekata izgrađenih bez dozvole i imenovani su opštinski inspektori radi inspektiranja gradnji bez dozvola u zaštićenom području grada.

U opštini Kosovo Polje, sprovedena je studija izvodljivosti za osnivanje Muzeja prirode, koji se gradi u saradnji sa Ministarstvom kulture, omladine i sporta.

2. EKONOMSKI KRITERIJUMI

2.1 Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije

U cilju pružanja najboljih usluga građanima, predviđeno je osnivanje centara za registrovanje poslovnih subjekata (one stop shop), koji olakšavaju pružanje usluga, uključujući i njihovo registrovanje. U 32 opštine su funkcionalne, preostaje da se se funkcionalizuju u 5 opština (Mamuša, Uroševac, Zvečan, Priština, Junik)..

Broj tržišnih inspektora u 28 opština je 56, dok postoji 9 opština (Novo Brdo, Vučitrn, Obilić, Mamuša, Zvečan, Priština, Leposavić, Štrpce, Severna Mitrovica) koje nisu imale inspekcije. U pogledu javnih rasprava o planiranju budžeta u 27 opština održane su 123 javne rasprave, dok u 10 opština (Đakovica, Parteš, Priština, Leposavić, Peć, Gračanica, Severna Mitrovica, Novo Brdo, Kamenica, Klokot) nije održana javna rasprava.

2.2 Porezi

U cilju borbe protiv neformalne ekonomije u 33 opštine preduzete su aktivnosti kao što su: *primedbe; pregledi posjedovanja potvrda o registraciji preduzeća i izdavanje računa-fiskalnog kupona; inspekcije u subjektima za koje je zatečeno da obavljaju delatnost a da nisu registrovane (ekonomija u crnom) protiv kojih su preduzete zakonom propisane mere, stalni pregled i kontrola poslovnog prostora, zatvaranje nelegalnih subjekata, pružanje neophodnih saveta za legalno poslovanje*, itd. dok 4 opštine (Zvečan, Ranilug, Severna Mitrovica, Leposavić) nisu preduzete mere.

Tokom perioda januar-jun 2021. godine, od 37 opština izvestilaca, 29 opština je dobilo 343 preporuke od Državne službe za reviziju. Od toga su adresirane 193 preporuke, 68 preporuka nisu adresirane, a ostale preporuke su u procesu. Od ovih preporuka, primljeno je 63 finansijske preporuke i 18 preporuka o učinku. Kako bi se poboljšalo lokalno finansijsko upravljanje, 33 opštine su preduzele aktivnosti kao što su: *formiranje radne grupe za sprovođenje preporuka revizora, izrada akcionog plana za sprovođenje preporuka revizora, priprema liste rizika i izveštaja o samoproceni, povećanje odgovornosti* itd.

Jedinica za unutrašnju reviziju funkcioniše u 31 opštini, dok postoji 6 opština (*Klokot, Mamuša, Severna Mitrovica, Leposavić, Ranilug i Elez Han*) koje još uvek nemaju funkcionalnu jedinicu, u ovim opštinama su poštovana pravila i procedure. definisane u procesima revizije. Što se tiče planiranja opštinske imovine za lokalni ekonomski razvoj, postoji 15 opština koje su objavile registar opštinske svojine, dok je u 17 opština (*Klokot, Viti, Dečan, Dragaš, Klina, Peć, Mališevo, Junik, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Hani*). *Elezit, Gnjilane, Uroševac, Vučitrn, Ranilug, Obilić, Kosovo Polje, Podujevo, Parteš, Novo Brdo, Mamušë*) registar nije objavljen.

2.3 Preduzeća i industrijske politike

U 7 opština je izvršena funkcionalizacija ekonomskih zona, dok je u 24 opštine (*Mališevo, Zvečan, Lipljan, Vučitrn, Uroševac, Štimlje, Đakovica, Gnjilane, Obilić, Ranilug, Istok, Kamenica, Klokot, Viti, Mamuša, Dečan, Klina, Kačanik, Peć, Severna Mitrovica, Leposavić, Priština, Podujevo, Parteš*) još nije funkcionalizovana, u 2 opštine (*Južna Mitrovica, Suva Reka*) delimično i u 4 opštine (*Novo Brdo, Junik, Elez Han, Kosovo Polje*) nemaju ekonomske zone.

3 EVROPSKI STANDARDI

3.1 Poljoprivreda i ruralni razvoj

Poljoprivredni sektor ostaje ključna komponenta, a pravilno i efikasno sprovođenje politika od suštinskog je značaja za funkcionisanje zajedničkih evropskih poljoprivrednih politika. Izrada dokumenata za dalju regulaciju poljoprivrednog zemljišta ostaje značajan izazov jer je samo 8 opština (*Istok, Gnjilane, Južna Mitrovica, Lipljan, Podujeva, Prižren, Glogovac, Parteš*) izradilo Plan programa za poljoprivredu i ruralni razvoj, dok je Plan za upravljanje ruralnim zemljištem izrađen u samo 2 opštine (*Istok, Parteš*).

U periodu januar-jun 2021. godine podneta su 473 zahteva za promenu namene zemljišta u 19 opština, dok je u 18 opština (*Gnjilane, Ranilug, Suva Reka, Mamuša, Kamenica, Južna Mitrovica, Zvečan, Parteš, Priština, Glogovac, Klina, Leposavić, Orahovac, Peć, Srbica, Štrpce, Junik, Severna Mitrovica*) nije bilo podnetih zahteva. Osim toga, u vezi sa ovim zahtevima, 15 opština je donelo 330 odluka, dok je u 22 opštine (*Gnjilane, Ranilug, Suva Reka, Mališevo, Mamuša, Kamenica, Južna Mitrovica, Zvečan, Podujevo, Parteš, Prižren, Priština, Glogovac, Dragaš, Klina, Leposavić, Orahovac, Peć, Srbica, Štrpce, Junik, Severna Mitrovica*) nisu usvojene nikakve odluke.

Što se tiče dalje konsolidacije opštinskih savetodavnih informativnih centara za poljoprivredu i ruralni razvoj, u 28 opština postoje operativni informativni centri, dok u 9 opština (*Zvečan, Peć, Junik, Severna Mitrovica, Leposavić, Elez Han, Prižren, Podujevo, Parteš*) još uvek nisu funkcionalizovane. Postoji 20 opština koje su pružile podršku 6203 poljoprivrednika za uzgoj poljoprivrede u sektorima: stočarstva, vrtlarstva, povrtarstva, živina itd., Dok je 17 opština (*Mamuša, Klokot, Štimlje, Dečane, Dragaš, Peć, Junik, Orahovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Elez Han, Kosovo Polje, Priština, Prižren, Podujevo, Vučitrn, Parteš*) tokom ove godine nisu pružile podršku poljoprivrednicima.

Za zaštitu poljoprivrednog zemljišta i promociju značaja poljoprivrednog zemljišta, 14 opština je preduzelo kampanje podizanja svesti, dok 23 opštine (*Ranilug, Kačanik, Kosovo Polje, Leposavić, Peć, Hani Elezit, Štrpce, Dečane, Parteš, Priština, Orahovac*), *Severna Mitrovica, Dragaš, Podujevo, Srbica, Klina, Prižren, Kamenica, Vučitrn, Gračanica, Gnjilane, Južna Mitrovica, Obilić*) nisu preduzele nikakvu kampanju.

Postoji 11 opština sa poljoprivrednim inspektorima, dok 26 opština (*Mališevo, Istok, Obilić, Gnjilane, Južna Mitrovica, Suva Reka, Mamuša, Uroševac, Lipljan, Vučitrn, Ranilug, Novo Brdo, Klokot, Zvečan, Kosovo Polje, Priština, Elez Han, Kačanik, Gračanica, Glogovac, Dragaš, Severna Mitrovica, Peć, Leposavić, Štrpce, Parteš*) još nemaju poljoprivredne inspektore. U većini opština u kojima nema poljoprivrednog inspektora u ovim slučajevima inspekcije sprovode sanitarni inspektori, regionalni inspektori, veterinarski inspektori, građevinski inspektori, inspektori iz regionalne kancelarije Kosovske agencije za hranu i veterinarstvo (KAHV), sa centralnog nivoa, koordinator za poljoprivredu.

Broj poljoprivrednih inspekcija u 13 opština je 2193, dok 24 opštine (*Gnjilane, Lipljan, Uroševac, Obilić, Ranilug, Suva Reka, Mališevo, Mamuša, Kamenica, Južna Mitrovica, Vitina, Istok, Zvečan, Priština, Kosovo Polje, Elez Han, Glogovac, Dragaš, Kačanik, Leposavić, Peć, Štrpce, Gračanica, Severna Mitrovica*) nisu imale inspekcije, i u 8 opština (*Đakovica, Lipljan, Štimlje, Vučitrn, Priština, Prižren, Glogovac, Orahovac*) broj prijava je 87.

3.2 Energija

Opštine su kontinuirano pratile dalji razvoj u oblasti politika energetske efikasnosti u cilju sprovođenja obaveza koje proističu iz SSP -a, izrada opštinskih planova energetske efikasnosti jedan je od napretka koji je takođe naveden u Izveštaju Evropske komisije za Kosovo. Plan energetske efikasnosti izradio je 25 opština, dok samo 12 opština (*Mališevo, Junik, Mamuša, Lipljan, Ranilug, Zvečan, Elez Han, Gračanica, Kosovo Polje, Dečani, Dragaš, Srbica*) još uvek nemaju ovaj plan. U cilju sprovođenja ovog plana, opštine su razvile veliki broj projekata uglavnom u školama i centrima porodične medicine, kao i u javnim objektima opštine.

3.3 Statistike

Prema Zakonu br. 03 / I-237 o popisu stanovništva, domaćinstva i stanovanje, u 11 opština započeli su pripreme za popis stanovništva koji će se obaviti 2021. godine, dok u 26 opština (*Mališevo, Suva Reka, Kamenica, Lipljan, Novo Brdo, Mamuša, Vitina, Klokot, Južna Mitrovica, Đakovica, Gnjilane, Zvečan, Vučitrn, Dečan, Dragaš, Kačanik, Peć, Orahovac, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Prižren, Podujevo*) započele su pripreme. Od toga je 5 opština (*Ranilug, Klina, Elez Han, Kosovo Polje, Priština*) imaju pilot projekte za popis stanovništva u organizaciji Kosovske agencije za statistike (KAS).

3.4 Sudstvo i osnovna prava

Zakon o zaštiti od diskriminacije obavezuje opštine da imenuju odgovarajuću jedinicu ili službenika za koordinaciju i izveštavanje o sprovođenju zakona o zaštiti od diskriminacije i prema podacima koje vidimo da su do sada 22 opštine imenovala službenika za zaštitu od diskriminacije, dok 15 opština (*Mališevo, Novobërde, Klina, Kačanik, Istok, Južna Mitrovica, Mamuša, Junik, Dečan, Podujevo, Hani Elezit, Severna Mitrovica, Leposavić, Ranilug, Kamenica*) još nisu imenovane. Što se tiče nadležnog službenika za zaštitu ljudskih prava, postoji 28 opština koje su imenovala ove službenike, dok u 8 opština (*Mališevo, Gnjilane, Novo Brdo, Viti, Leposavić, Klina, Elez Han, Južna Mamuša*) još uvek nije imenovan i jedna opština (*Dečan*) je imenovala komisiju od 5 članova.

Opštine su nastavile sa aktivnostima u oblasti zaštite ljudskih prava, gde se u 13 opština razvijaju aktivnosti za promociju i zaštitu ljudskih prava kao što su: predavanja u školama; informativne i savetodavne sesije; kampanje

podizanja svesti itd., dok u 24 opština (*Ranilug, Suva Reka, Lipljan, Istok, Obilić, Novo Brdo, Vitina, Klokot, Mamuša, Vučitrn, Zvečan, Đakovica, Štimlje, Dečane, Klina, Kačanik, Peć, Južna Mitrovica Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Elez Han, Podujevo, Parteš*) nije bilo aktivnosti. Budžetska sredstva u iznosu od 118.500,00 eura dodijeljena su 8 opština za razvoj aktivnosti u oblasti ljudskih prava.

Što se tiče objavljivanja za informisanje građana o njihovim pravima koja mogu ostvariti u nadležnim institucijama, postoji 15 opština koje su objavile objave na web stranicama opština, dok u 22 opštine (*Istok, Gnjilane, Mališevo, Zvečan, Ranilug, Suva Reka, Uroševac, Lipljan, Vitina, Mamuša, Đakovica Vučitrn, Novoberde, Klokot, Dečan, Dragaš, Elez Han, Kosovo Polje, Prižren, Parteš, Severna Mitrovica, Leposavić*) nisu objavljene.

Još jedan nalaz iz izveštaja Evropske komisije o Kosovu bila je izrada Strategije i Akcionog plana protiv nasilja u porodici, čija je strategija izrađena samo u 6 opština (*Đakovica, Istok, Kamenica, Vitina, južna Mitrovica, Dragaš, Srbica*). U 21 opštini prijavljen je 421 slučaj nasilja, dok u 16 opština (*Ranilug, Podujeva, Parteš, Peć, Junik, Severna Mitrovica, Gračanica Novo Brdo, Klokot Istok, Kamenica, Obilić, Štimlje Mamuša, Vučitrn, Đakovica*) nije bilo slučajeva nasilje. Opštine su izvestile da su preduzele mere i pružile podršku prijavljenim slučajevima. Dok za podizanje javne svesti o nasilju u porodici postoje 22 opštine koje su preduzele mere / radnje protiv žrtava nasilja u porodici u skladu sa zakonom o zaštiti od nasilja u porodici, kao što su: svest građana o posledicama nasilja u porodici, socijalno savetovanje, kampanja podizanja svesti, obuke, distribuiranje brošura itd. U 15 opština (*Obilić, Lipjan, Novo Brdo, Klokot Ranilug, Mamuša, Istok, Južna Mitrovica, Đakovica, Dragaš, Klina, Kačanik, Peć, Severna Mitrovica, Elez Han*) nisu preduzete nikakve aktivnosti.

Što se tiče osnivanja opštinskog veća za zaštitu žrtava nasilja u porodici na rodnoj osnovi, u 20 opština je ovo veće osnovano, dok u 17 opština (*Klokot, Vučitrn, Uroševac, Ranilug, Kamenica, Mamuša, Đakovica, Zvečan, Srbica, Severna Mitrovica, Gračanica Dečani, Klina, Peć, Junik, Kosovo Polje, Leposavić*) još nisu uspostavljeni.

Tokom ovog perioda, opštine su ulagale kontinuirane napore da podrže sprovođenje rodne politike, gde u 32 opštine broj žena na rukovodećim položajima iznosi 413, dok 5 opština (*Đakovica, Severna Mitrovica, Peć, Priština, Prižren*) nisu pružene podatke. Osim toga, u lokalnoj javnoj upravi, uključujući skupštinu opština u 32 opštine, uključeno je 3808 žena, dok 5 opština (*Đakovica, Zubin Potok, Parteš, Peć, Severna Mitrovica*) nisu dale podatke. Što se tiče statističkog (rodnog) izveštaja direktora opštinskih uprava, u 27 opština od 231 opštinskih uprava koje su funkcionisale je 70 opštinskih uprava koje vode žene i 161 opštinskih uprava koje vode muškarci, dok 10 opština (*Mališevo, Ranilug, Štrpce, Dečan, Dragaš, Peć, Orahovac, Severna Mitrovica, Gnjilane, Đakovica*) nisu dali informacije.

U vezi sa sprovođenjem imovinskog prava žena, 28 opština su preduzele aktivnosti u cilju podizanja odgovornosti imovinskih prava žena: preduzete su sa ženama useoskim i ruralnim sredinama, sa grupama učenika sa različitim grupama, distribuirali su postere i letke, postavljene su plakate na posebna mesta, organizovani su kampanju podizanja svesti u vezi sa Administrativnim uputstvom (VRK) br. 02/2020 o posebnim merama za registrovanje zajedničke nepokretne imovine na ime oba supružnika itd. U 9 opština (*Istok, Zvečan, Peć, Elez Han, Štrpce, Severna Mitrovica, Južna Mitrovica, Đakovica*). 1949. godine na moje ime registrovana je nekretnina u svim opštinama i 20 opština, dok u 17 opština (*Ranilug, Zvečan, Mamuša, Južna Mitrovica, Vučitrn, Đakovica, Dečane, Peć, Orahovac, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Elez Han, Priština, Parteš*) nisu pružane nikakve informacije.

Još jedan izazov koji je identifikovan u izveštaju Evropske komisije o lokalnom nivou vlasti je sprovođenje zakona o dečijoj zaštiti, za koji je značajan broj opština pokazao svoje izazove i poteškoće u sprovođenju ovog zakona, kao što su: nedostatak finansijskih sredstava, nedostatak stručnog osoblja, mali broj javnih rasprava itd.

Relevantni službenici za zaštitu dece imenovani su u 16 opština, dok je u 21 opštini (*Kamenica, Zvečan, Suva Reka, Vučitrn, Obilić, Novoberde, Viti, Uroševac, Dečan, Dragaš, Klina, Peć, Orahovac, Glogovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Kosovo Polje, Prižren, Istok, Đakovica, Parteš*) ovi zvaničnici još nisu imenovani. U cilju podizanja svesti o ovom zakonu u 18 opština se organizuju obrazovne kampanje podizanja svesti, dok 19 opština (*Ranilug, Štimlje, Zvečan, Novo Brdo, Viti, Klokot, Lipljan, Istok, Đakovica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Hani Parteš, Dragaš, Kačanik, Peć, Orahovac*) nisu vodili nikakvu kampanju. Postoje 4 opštine (*Mamuša, Klina, Glogovac, Lipljan*) koje su izdvojile sredstva za razvoj i održavanje službi za zaštitu dece.

U cilju jačanja lokalnog nivoa u borbi protiv trgovine ljudima, 5 opština (*Severna Mitrovica, Lipljan, Novoberde, Priština, Prižren*) otvorile su i operativna skloništa za žrtve trgovine ljudima, a u 2 opštine (*Mališevo i Suva Reka*) otvoren na regionalnom nivou. Budžetska podrška je obezbeđena iz 8 opština (*Mališevo, Podujevo, Prižren, Orahovac, Priština, Kačanik, Elez Han, Peć*) za podršku skloništim. Tokom perioda januar-jun 2021, u 3 opštine (*Vitina, Kosovo Polje, Južna Mitrovica*) predstavljeno je 5 slučajeva stanovanja i obeštećenja žrtava trgovine ljudima za koje su opštine pružile pomoć. U vezi sa usvajanjem trogodišnjeg plana za socijalno stanovanje, izrađeno je u 12 opština, dok postoji 25 opština (*Mališevo, Lipljan, Mitrovica, Južni Istok, Uroševac, Mamuša, Vučitrn, Obilić, Novo Brdo, Vitina, Mamuša, Klokot, Dragaš, Klina, Peć, Junik, Orahovac, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Priština, Parteš, Ranilug, Gnjilane, Zvečan*) koje još uvek nisu izradile ovaj plan.

Funkcionisanje Konsultativnog odbora za osobe sa invaliditetom je obavljeno u 20 opština, dok je u 17 opština (*Ranilug, Istok, Novo Brdo, Klokot, Kamenica, Dečan, Dragaš, Klina, Peć, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Mamuša, Prižren, Podujevo, Parteš*) još nije funkcionalizovan. Što se tiče besplatne pravne pomoći za sve građane Republike Kosovo, u 6 regiona (*Južna Mitrovica, Peć, Prižren, Vučitrn, Uroševac, Đakovica*) postoje funkcionalne regionalne kancelarije za besplatnu pravnu pomoć. Dok su mobilne kancelarije za besplatnu pravnu pomoć kao oblik organizovanja pravnih usluga osnovane u 15 opština, u 20 opština (*Ranilug, Lipljan, Priština, Vučitrn, Gnjilane, Zvečan, Novo Brdo, Obilić, Klokot, Mamuša, Klina, Kačanik, Junik, Orahovac, Štrpce, Severna Mitrovica, Gračanica, Elez Han, Podujevo, Parteš*) još nisu osnovane, a 2 opštine (*Peć i Prižren*) nisu pružile informacije. Broj osoba koje su zatražile besplatnu pravnu pomoć u ovim kancelarijama je 1039.

3.5 Zaštita manjina

Za sprovođenje Strategije za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana, lokalni odbor je osnovan u 15 opština i u 16 opština (*Kamenica, Gnjilane, Suva Reka, Novo Brdo, Vitina, Južna Mitrovica, Mamuša, Zvečan, Klokot, Srbica, rtrtve, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Kačanik, Podujevo*) nije uspostavljeno. Kao i u 6 opština (*Parteš, Dragaš, Junik, Kačanik, Hani Elez, Glogovac*) nema zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. U 12 opština je odobren Lokalni akcioni plan za integraciju zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, dok je u 19 opština (*Mališevo, Istok, Obilić, Gnjilane, Južna Mitrovica, Suva Reka, Mamuša, Đakovica, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Viti, Klokot, Zvečan, Srbica, Severna Mitrovica, Peć, Leposavić, Štrpce*) nije napravljen nikakav plan, kao i u 6 opština (*Parteš, Dragaš, Junik, Kačanik, Hani Elez, Glogovac*) nema Roma, Aškalija i Egipćana.

Tokom perioda januar-jun 2021, broj registrovanih lica iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana je 1149 u 13 opština. Za realizaciju kampanja za besplatnu registraciju zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u 14 opština, realizovane su registracione kampanje, dok je u 18 opština (*Đakovica, Gnjilane, Uroševac, Ranilug, Vučitrn, Kamenica, Južna Mitrovica, Vitina, Klokot, Zvečan, Mamuša, Mališevo, Podujevo, Parteš, Kosovo Polje, Leposavić, Orahovac, Srbica*)

nisu sprovedene kampanje, a 5 opština (*Elez Han, Glogovac, Dragaš, Kačanik, Junik*) nemaju Rome, Aškalije i Egipćane.

3.6 Prava, sloboda i bezbednost,

U oblasti reintegracije, izveštaj Evropske komisije o Kosovu identifikovao je kao izazov izradu Lokalnog akcionog plana za reintegraciju, plan sa kojim raspolažu 18 opština koje su uspele da izrade ovaj plan, dok je 19 opština (*Mališevo, Obilić, Mitrovica, Uroševac, Vučitrn, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Viti, Klokot, Zvečan, Prižren, Priština, Gračanica, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Parteš, Kline*) još nije izradila ovaj plan, takođe za period januar-jun 2021. Dodeljen je budžet su samo u 4 opštine (*Vučitrn, Gračanica, Suva Reka, Đakovica*).

3.7 Upravljanje granice i migracija

Pružanje mogućnosti povratka raseljenim licima i podrška sa lokalnog nivoa nastavljena je tokom ovog perioda. U 21 opštini broj raseljenih lica je 947, dok u 16 opština (*Štimlje, Uroševac, Obilić, Suva Reka, Vučitrn, Mališevo, Južna Mitrovica, Klokot, Zvečan, Parteš, Hani Elez, Kačanik, Leposavić, Orahovac, Srbica, Severna Mitrovica*) nije bilo raseljenih lica. Za ove povratnike je izgrađeno 16 kuća u 3 opštine (*Novo Brdo, Kamenica, Štrpce*).

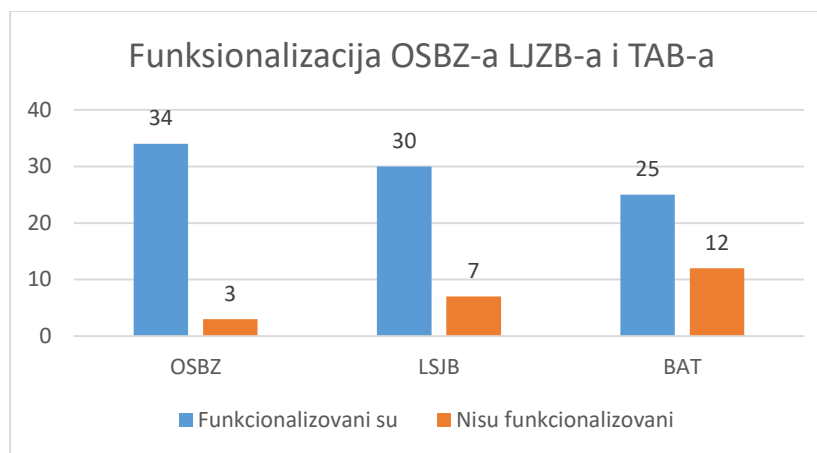
Što se tiče zahteva za pomoć iz fonda za reintegraciju u 16 opština, broj prijava je 130, dok je broj zahteva za razvoj poslovanja od repatriiranih lica u 15 opština 65. Stvaranje baze podataka za raseljena lica završeno je u 19 opština, dok u 18 opština (*Ranilug, Lipjan, Vučitrn, Uroševac Đakovica, Zvečan Štimlje, Istok, Mališevo, Hani Elez, Parteš, Kačanik, Peć, Orahovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Klokot*) još nije osnovano. Postoji 28 opština koje su istakle izazove sa kojima se suočavaju u stvaranju životnih prilika za povratnike, kao što su: nedovoljan budžet za njihovu podršku i njihove potrebe, nedovoljno informacija o toku povratka sa centralnog nivoa, obnova kuća, kao i nedostatak podrške sa centralnog nivoa.

Što se tiče rada i uloge Opštinskog saveta za bezbednost zajednice (OSBZ), Lokalnog saveta za javnu bezbednost (LSJB), Bezbednosnog akcionog tima (BAT) i Seoskog veća, značajan broj opština uspeo je da uspostavi osniva i funkcionalizuje savete i timove rada. U 34 opštine, OSBZ su osnovane i operativne, dok u 3 opštine (*Novo Brdo, Severna Mitrovica, Leposavić*) nisu osnovane, od kojih je 31 opština održala ukupno 82 sastanka, dok 3 opštine (*Istog, Gračanica, Zvečan*) nisu održale nijedan sastanak.

Lokalni savet za javnu bezbednost je osnovan i funkcionalan je u 30 opština, dok u 7 opština (*Novoberde, Junik, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Elez Han, Ranilug*) nisu funkcionalni, od kojih je 20 opština imalo ukupno od 52 sastanka, kao i 10 opština (*Đakovica, Zvečan, Gračanica, Klina, Kačanik, Peć, Ranilug, Južna Mitrovica, Priština, Mamuša*) nisu održale nijedan sastanak.

Bezbednosni akcioni tim je funkcionalan u 25 opština i u 12 opština (*Klokot, Novoberde, Decan, Klina, Peć, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Priština, Ranilug, Južna Mitrovica*) još nisu funkcionalne, od kojih je 13 opština koji su održali ukupno 22 sastanka, dok 12 opština (*Kamenica, Zvečan, Lipjan, Đakovica, Klokot, Kačanik, Glogovac, Gračanica, Elez Han, Kosovo Polje, Prižren, Parteš*) nisu održale nijedan sastanak.

Grafikoni 3: Funksionalizacija OSBZ-a, LSJB-a i TAB-a

Seoski saveti su osnovani i funkcionišu u 26 opština, dok u 11 opština (*Istok, Dragaš, Klina, Junik, Kosovo Polje, Priština, Srbica, Severna Mitrovica, Leposavić, Ranilug, Mamuša*) nisu osnovani.

3.8 Obrazovanje i kultura

Broj funkcionalnih vrtića u 32 opštine je 149, dok u 5 opština (*Novo Brdo, Mamuša, Klokot, Elež Han, Severna Mitrovica*) nema funkcionalnih vrtića.

Razvoj obrazovnog sistema i izgradnja kapaciteta za sveobuhvatno obrazovanje nastavljani su u opštinama, za koje je 18 opština organizovalo 107 obuka sa 2391 obučanim nastavnikom, dok u 19 opština (*Mališevo, Zvečan, Dragaš, Klina, Kačanić, Peć, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Elež Han, Kosovo Polje, Priština, Ranilug, Kamenica, Mamuša, Klokot, Prižren, Vitina*) nisu održane obuke.

Što se tiče povećanja stepena učešća dece u ustanovama predškolskog vaspitanja i obrazovanja, u 31 opštini broj dece uzrasta od 0-5 godina koja pohađaju obrazovanje i staranje o ranom detinjstvu je 10.220 dece, dok u 6 opština (*Novo Brdo, Mamuša, Klokot, Severna Mitrovica, Elež Han, Parteš*) u vrtiću nema dece uzrasta 0-5 godina. Broj dece sa posebnim potrebama koja su uključena u vrtiće u 27 opština je 220 i u 10 opština (*Novo Brdo, Ranilug, Klokot, Podujevo, Parteš, Prižren, Elež Han, Dragaš, Srbica, Severna Mitrovica*) nemaju decu sa potrebama posebni koji su uključeni u predškolske obrazovne institucije.

U 5 opština (*Istok, Vučitrn, Prižren, Peć, Kosovo Polje*) nevećinska zajednica se i dalje suočava sa izazovima uglavnom zbog nedostatka udžbenika, zbog čega su opštine izrazile zabrinutost u relevantnim institucijama. Broj napuštanja škola manjinskih zajednica u 8 opština je 60. U cilju podizanja svesti o potrebi obrazovanja dece iz nevećinskih zajednica, postoji 15 opština koje su sa roditeljima sprovele kampanje podizanja svesti o važnosti registrovanja dece manjinskih zajednica u školama i drugi projekti su razvijeni kroz NVO „Balkanski suncokreti“ NVO „Romski glas“ i NVO „VORAE“ dok su u 19 opština (*Mališevo, Suva Reka, Zvečan, Mamuša, Kamenica, Ranilug, Gnjilane, Novo Brdo, Vitina*), *Južna Mitrovica, Klokot, Dragaš, Kačanić, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Elež Han, Kosovo Polje*) nije razvijen nijedan projekat i 3 opštine (*Junik, Glogovac, Parteš*) nemaju manjinske zajednice.

Akcionni plan za sprečavanje napuštanja i neprijavlivanja obrazovanja za nevećinske zajednice (Romi i Aškalije) izrađen je u samo 3 opštine (*Istok, Kosovo Polje i Orahovac*). Postoje 24 opštine koje su formirale akcione timove

za sprečavanje napuštanja učenika u školama, a u 13 opština (*Mališevo, Klokot, Ranilug, Gnjilane, Zvečan, Elez Han, Parteš, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Dragaš, Junik, Vučitrn*) nije formirano.

3.9 Životna sredina

Opštine ostaju posvećene očuvanju i zaštiti životne sredine, kao i sistemu upravljanja otpadom. U cilju sprovođenja Zakona o zaštiti životne sredine, 26 opština je izradilo plan za upravljanje komunalnim otpadom, dok je 11 opština (*Mališevo, Obilić, Gnjilane, južna Mitrovica, Uroševac, Vučitrn, Glogovac, Elez Han, Štrpce, Priština, Srbica*) još uvek nisu izradili ovaj plan. Izazovi sa kojima se opštine neprekidno suočavaju u sprovođenju Zakona o zaštiti životne sredine i sprovođenju Plana upravljanja opštinskim otpadom su: nedovoljna sredstva, svest građana, neplaćanje od strane građana, mali broj inspekcija, nedostatak preduzeća, neadekvatno osoblje za odgovarajuću oblast, nedostatak dovoljne tehničke opreme za preduzeće koje upravlja otpadom itd.

U cilju promovisanja i zaštite životne sredine, sprovedene su 42 kampanje u 15 opština, dok 22 opštine (*Đakovica, Uroševac, Novo Brdo, Ranilug, Suva Reka, Mališevo, Vučitrn, Klokot, Istok, Zvečan, Podujevo, Parteš, Priština, Elez Han, Dečan, Dragaš, Kačanik, Klina, Leposavić, Peć, Štrpce, Junik*) nisu vodile nikakvu kampanju.

Izrada akcionog plana o kvalitetu vazduha ostaje značajan izazov za opštine u kojima je samo 1 opština (*Glogovac*) izradila ovaj plan. Takođe, izrada izveštaja o sprovođenju plana kvaliteta vazduha i pregled od strane skupština opština ostaje izazov za opštine, jer do sada postoje samo 2 opštine (*Obilić i Južna Mitrovica*) koje su ga izradile.

Broj ilegalnih odlagališta u 31 opština je 1145, dok u 6 opština (*Južna Mitrovica, Štimlje, Parteš, Elez Han, Dečan, Junik*) nema ilegalnih odlagališta

3.10 Zaštita potrošača i javno zdravlje

U oblasti zdravlja majki i deteta, postoji 15 opština koje su organizovale kampanje, dok u 22 opštine (*Mališevo, Zvečan, Novobrd, Lipjan, Đakovica, Uroševac, Štimlje, Ranilug, Mamuša, Dečane, Klina, Junik, Glogovac, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Elez Han, Kosovo Polje, Prižren, Podujevo, Parteš, Klokot*) nije organizovana nikakva kampanja. Tokom perioda januar-jun 2021, održano je 57 obuka u 12 opština i 25 opština (*Mališevo, Mamuša, Novo Brdo, Đakovica, Klokot, Ranilug, Zvečan, Kamenica, Obilić, Gnjilane, Štimlje, Dečan, Klina, Kačanik, Orahovac, Glogovac, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Elez Han, Kosovo Polje, Prižren, Podujevo, Parteš*) nije sprovedena nikakva obuka.

Što se tiče oblasti javnog zdravlja, posebno u sprovođenju zakona protiv pušenja, u 14 opština izvršen 971 pregled, dok u 23 opštine (*Parteš, Priština, Kosovo Polje, Hani Elez, Kačanik, Leposavić, Orahovac, Gračanica, Severna Mitrovica*), *Gnjilane, Lipjan, Štimlje, Uroševac, Novo Brdo, Suva Reka, Vučitrn, Mališevo, Mamuša, Južna Mitrovica, Vitina Klokot, Istok, Zvečan*) nije bilo inspektiranja. U okviru inspekcija, broj izrečenih kazni u 4 opštine je 42.

4 PREDUZETE MERE OD STRANE OPŠTINA POVODOM PANDEMIJE COVID -19

U cilju sprovođenja odluka Vlade, preporuka Ministarstva zdravlja i Nacionalnog instituta za javno zdravlje Kosova i očuvanja javnog zdravlja, postoji 14 opština koje su izrekle 361 kaznu za nesprovođenje mera, a u 23 opštine (*Đakovica, Gnjilane, Podujevo, Priština, Kosovo Polje, Hani Elez, Dragaš, Klina, Leposavić, Orahovac, Peć, Štrpce,*

Junik, Gračanica, Severna Mitrovica, Parteš, Štimlje, Obilić, Ranilug, Mališevo, Mamuša, Vitina, Podujevo) nije izračena nijedna kazna pošto su ispoštovane preporučene mere.

Opštine su imale aktivnu ulogu u preduzimanju mera za sprečavanje pandemije COVID-19, gde su u 37 opština: *osnovani opštinski štabovi za vanredne situacije, dezinfikovani svi objekti, postavljeni dezinfekcijski tuneli, mere i preporuke sprovedeno od strane MZ, pružena je pomoć licima pogođenim virusom COVID 19, pružena je pomoć porodicama u nevolji, aktivirani su seoski administratori, postavljeni su šatori za preliminarne preglede za osobe sa simptomima virusa pandemije, dati su doprinosi javnim preduzećima sa opremom za zaštitu od virusa, razvijena su niz online predavanja sa lekarima različitih oblasti, pedijatrom, teologom, kontinuiranim serološkim testovima u GCPM -u, vakcinacijom građana Prema državnom planu koji su izradili Ministarstvo zdravlja i NIJZ itd.*

Za upravljanje pandemijom COVID-19 u 23 opštine izdvojeno je 1.679.553,00 evra, u 12 opština (*Mališevo, Štimlje, Kamenica, Novo Brdo, Klokot, Klina, Severna Mitrovica, Elez Han, Polje Kosovo, Prižren, Podujevo, Parteš*) dodeljena su finansijska sredstva, a 2 opštine (*Vučitrn i Vitina*) nisu dale informacije. Takođe, skoro sve opštine su podržane od drugih donatora, kao što su: USAID, UNICEF, OEBS, IOM, AKH, ROMACTED, Save the Children, Caritas, BIK, UNMIK, UN, KFOR, Crveni krst, nevladine organizacije, *Viva Fresh, ELI AB, ETC*, i mnogi drugi privatni donatori.

Što se tiče izazova u sprečavanju pandemije, postoji 27 opština koje se suočavaju sa: nedostatakom zaštitne opreme, malim brojem testova, nedovoljnim ljudskim resursima, ograničenim medicinskim osobljem, nedostatakom finansijskih sredstava, nedostatakom osnovnih lekova, odlaganjem početka masovne vakcinacije okolebavanjem građana za vakcinisanje sa anticovid 19. Postupak podnošenja zahteva za vakcinaciju građana se obavlja samo putem vladinog portala E-Kosovo, izazovi za starije osobobe, dok 4 opštine (*Novo Brdo, Mamuša, Ranilug, Podujevo*) nije imalo izazove, a 10 opština (*Ranilug, Đakovica, Klokot, Novo Brdo, Mamuša, Dragaš, Podujevo, Priština, Severna Mitrovica i Elez Han*) nije bilo značajnih izazova.

Suočavanje sa pandemijom COVID-19 uticalo je na obavljanje poslovnih aktivnosti za koje je zatvoreno 562 poslovnih subjekata, u 18 opština (*Podujevo, Klina, Polje Kosovo, Prižren, Glogovac, Dečan, Junik, Štrpce, Mališevo, Istok, Kamenica, Vitina, Đakovica, Gnjilane, Uroševac, Vučitrn, Lipljan, Suva Reka*). Za podršku poslovnim subjektima, 7 opština (*Kamenica, Đakovica, Vučitrn, Glogovac, Srbica, Dragaš, Junik*) izdvojilo je sredstva u iznosu od 689.151,00 evra za subvencionisanje poslovnih subjekata tokom pandemije COVID-19.

PREPORUKE

Na osnovu primljenih podataka na osnovu pojedinačnih izveštaja opština u ovom izveštaju, MALS preporučuje:

- **Da se izradi Strategija za komunikaciju i odnose sa javnošću u opštinama:** Istok, Glogovac, Obilić, Gnjilane, Južna Mitrovica, Suva Reka, Mamuša, Štimlje, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Vitina, Klokot, Zvečan, Dečan, Priština, Dragaš, Kačanik, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Podujevo;
- **Da se izradi Strategija protiv nasilja u porodici:** Gnjilane, Lipljan, Štimlje, Uroševac, Obilić, Novo Brdo, Ranilug, Suva Reka, Vučitrn, Mališevo, Mamuša, Klokot, Zvečan, Dečan, Klina, Kačanik, Peć, Junik, Orahovac, Glogovac, Štrpce, Južna Mitrovica, Severna Mitrovica, Gračanica Elez Han, Kosovo Polje, Priština, Prizren, Podujevo, Parteš.
- **Da se izradi Lokalni plan za integritet u opštinama:** Mališevo, Istok, Obilić, Gnjilane, Južna Mitrovica, Mamuša, Štimlje, Uroševac, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Vitina, Klokot, Zvečan, Dečan, Klina, Prizren, Priština, Gračanica, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Klina Podujevo i Glogovac ;
- **Da se izradi trogodišnji plan za socijalno stanovanje u opštinama:** Mališevo, Lipljan, Južna Mitrovica Istok, Uroševac, Mamuša, Vučitrn Obilić, Novo Brdo, Vitnai, Mamuša, Klokot, Dragaš, Klina, Peć, Junik, Orahovac, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Priština, Parteš, Ranilug Zvečan.
- **Da se izradi Plan za zaštitu kulturnog nasleđa u opštinama:** Mališevo, Zvečan, Lipljan, Suva Reka, Uroševac, Gnjilane, Đakovica, Štimlje, Južna Mitrovica, Ranilug, Kamenica, Istok, Mamuša, Obilić, Klokot, Novo Brdo, Vitina, Dečan, Dragaš, Klina, Kačanik, Peć, Orahovac, Glogovac, Leposavić, Gračanica, Elez Han, Kosovo Polje, Priština, Podujevo, Parteš.
- **Da se izradi Plan programa za poljoprivredu i ruralni razvoj u opštinama:** Mališevo, Zvečan, Suva Reka, Vučitrn, Uroševac, Đakovica, Štimlje, Ranilug, Kamenica, Mamuša, Obilić, Klokot, Novo Brdo, Vitina, Dečan, Dragaš, Klina, Kačanik, Peć, Junik, Orahovac, Srbica, Leposavić, Elez Han, Kosovo Polje, Priština.
- **Da se izradi Plani za efikasnost energijeu opštinama:** Mališevo,, Junik, Mamuša, Lipljan, Ranilug, Zvečan, Elez Han, Gračanica, Kosovo Polje, Dečan, Dragaš, Srbica.
- **Da se izradi Opštinski plan za održivo reintegrisanje repatriranih osoba u opštinama:** e. Mališevo, Obilić, Mitrovica, Uroševac, Vučitrn, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Vitina, Klokot, Zvečan, Prizren, Priština, Gračanica, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Parteš, Klina.
- **Da se izradi Plan za upravljanje sa otpadima u opštinama:** Mališevo, Obilić, Gnjilane, Južna Mitrovica, Uroševac, Vučitrn, Glogovac, Elez Han, Štrpce, Priština, Srbica.
- **Da se usvaja Planin za upravljanje sa ruranim zemljištem u opštinama:** Mališevo, Zvečan, Lipljan, Suva Reka, Vučitrn, Uroševac, Gnjilane, Đakovica, Štimlje, Južna Mitrovica, Ranilug, Kamenica, Mamuša, Obilić, Klokot, Novo Brdo, Vitina, Dečan, Dragaš, Klina, Kačanik, Peć, Junik, Rahovec, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Elez Han, Kosovo Polje, Priština, Prizren, Podujevo.
- **Da se izradi Lokalni akcioniplan za integrisanje zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u opštinama:** Mališevo, Istok, Obilić, Gnjilane, Južna Mitrovica, Suva Reka, Mamuša, Đakovica, Ranilug, Novo Brdo, Kamenica, Vitina, Klokot, Zvečan, Srbica, Severna Mitrovica, Peć, Leposavić, Štrpce.
- **Da se izradi Akcioni plan o kvalitetu vazduha u opštinama:** Mališevo, Zvečan, Lipljan, Suva Reka, Vučitrn, Uroševac, Gnjilane, Đakovica, Štimlje Mitrovica, Ranilug, Kamenica, Istok, Mamuša, Obilić, Klokot, Novo Brdo, Vitina, Dečan, Dragaš, Klina, Kačanik, Rahovec, Peć, Junik, Orahovac, Srbica,

Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Gračanica, Elez Han, Kosovo Polje, Priština, Prizren, Podujevo, Parteš.

- **Da se osnivaju i funkcionaliziraju OSBZ-i u opštinama:** Novo Brdo, Severna Mitrovica, Leposavić;
- **Da se osnivaju i funkcionaliziraju Lokalni saveti za javnu bezbednost (LSJB) u opštinama:** Novo Brdo, Junik, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Elez Han, Ranilug
- **Da se osnivaju i funkcionaliziraju Bedbednosni akcioni timovi (BAT) u opštinama** Klokot, Novo Brdo, Dečane, Klina, Peć, Srbica, Štrpce, Severna Mitrovica, Leposavić, Priština, Ranilug, Južna Mitrovica.
- **Da se osnivaju seoski saveti u opštinama:** Istok, Dragaš, Klina, Junik, Kosovo Polje, Priština, Srbica, Severna Mitrovica, Leposavić, Ranilug, Mamuša;
- **Da se imenjuje službenik za zaštitu od diskriminacije u opštinama:** Mališevo, Novo Brdo, Klina, Kačanik, Istok, Južna Mitrovica, Mamuša, Junik, Dečan, Podujevo, Elez Han, Severna Mitrovica, Leposavić, Ranilug, Kamenica
- **Da se imenjuje službenik koji izveštava o planu za integritet u opštinama:** Mališevo, Ranilug, Kamenica, Istok, Obilić, Klokot, Novo Brdo, Mamuša, Zvečan, Južna Mitrovica, Dečani, Dragaš, Klina, Štrpce, Severna Mitrovica, Gračanica, Elez Han, Kosovo Polje, Priština, Prizren, Podujevo.
- **Da se imenjuje službenik relevantni službenik za zaštitu deteta u opštinama:** Kamenica, Zvečan, Suva Reka, Vučitrn, Obilić, Novo Brdo, Vitnai, Uroševac, Dečan, Dragaš, Klina, Peć, Orahovac, Glogovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Kosovo Polje, Prizren, Istok, Đakovica, Parteš.
- **Da se osnivaju centri za registrovanje poslovnih subjekata (one-stop shopet) u opštinama:** Mamuša, Uroševac, Zvečan, Priština, Junik